

سلطان عبدالعزیز

ناصر خلع ابداری، ناصر انتخابی؟

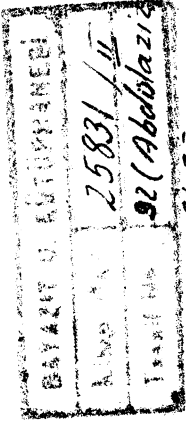
- * مطبوع و غیر مطبوع آثار ایلہ *
- ** وثائق رسمیه، خصوصیه **
- *** و تاریخیه نك تدقیقہ ***
- **** مستند اثر ****

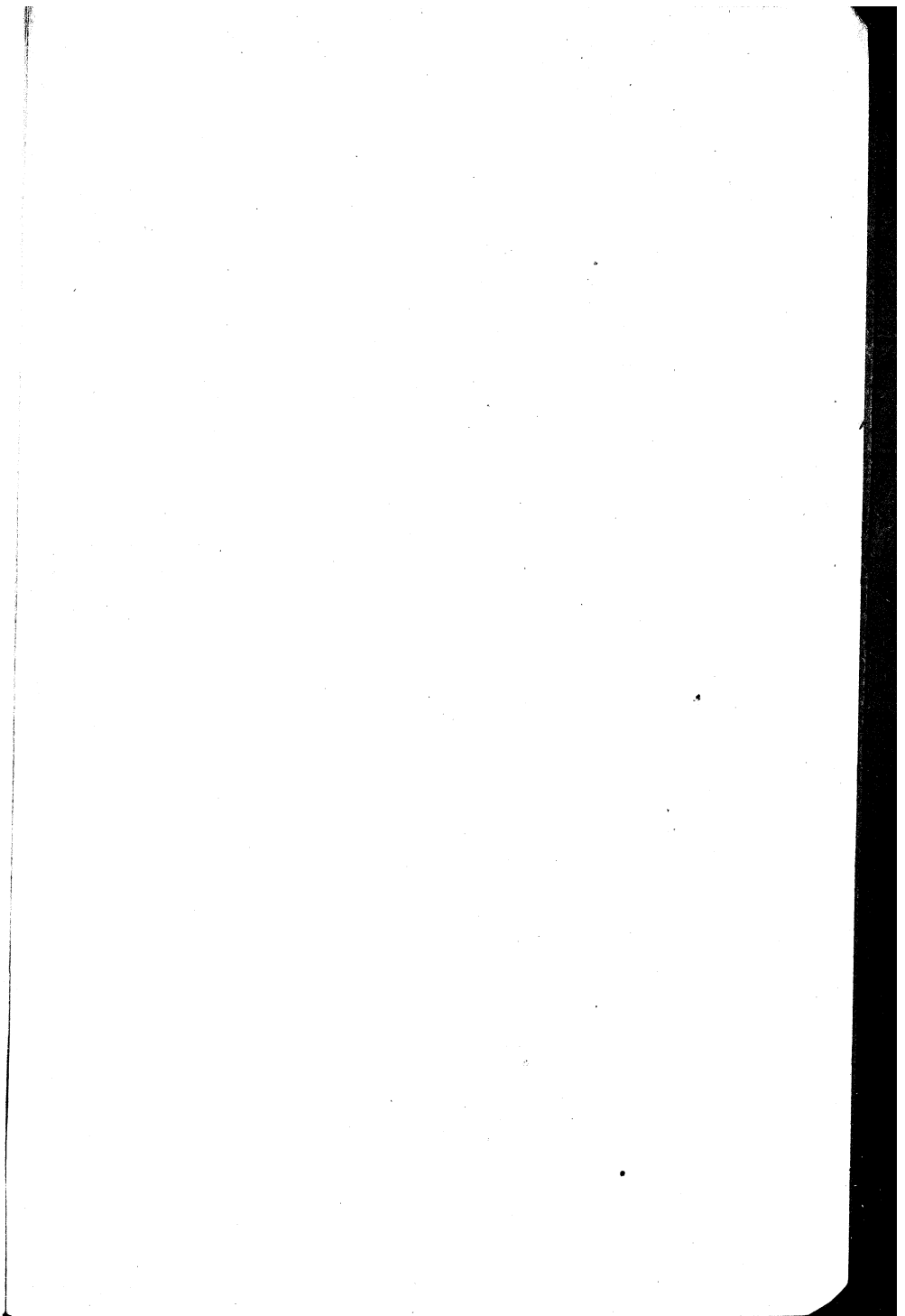
ایکسچی جلد

صوک ساعت نشریاتندن

استانبرول ۱۹۲۷

« احمد کامل » مطبعہ سی

اوچنچى قسم

۱۲

۱۲۹۲ سنهسى شوالنك يكرى دو قوزنجى كيجهسى ايدى .
مدحت پاشا بر زماندنبىرى طوبقپودن نقل ايتديكى بايزيده طاشانك
طاشنده صوغان آغا محلهسى اوستندهكى قوناغده سلامق دائره سنده
يالكزجه چبوق ايجوب دوشونبوردي : خدا رحمت ايلهسون ،
شروانى زاده رشدى پاشانك صدارتدن آكسزىن عزل ايديلهرك
(حلبه) اورادنده (حجازه) كوندريلهسى اوزرندن ايكي سندن زياته
زمان كچمشدى . بر كيجه صباحه قارشى كنديسى ده (سنلنيك)
ولايى ايله استانبولدن اوزاقلاشديريلشدى . بونده حسين عوفى پاشانك
دخلى يوقدى . دوغرىدن عبدالعزيز خانك ارادهسى انقاز ايديلشدى .
پاشا ايكي سنه دنبىر نه سرانجاملر كوروب كچيرمه مشدى ؟ پادشاه بومدت
اينچنده چاشور ديكشديرر كچى قاچ صدراعظم تبديك ايدوبورمشدى .
حسين عوفى پاشا صدارتدن عزل ايديلش ، اسعد پاشا صدراعظم اولمش
او كيشمش ديكرى لكشدى . نتيجه ده ينه شوكتلو پادشاهك محمود نديم
پاشاسى ايش باشنه كچيوبورمشدى . محمود نديم پاشانك بو دفعه كى
صدارتى چوق معني دار اولمشدى . عبدالعزيز خان محمود نديمى

صدارتہ کتیر رکن، صافیتندن اومولماز بر سیاست چویرمک ایسته مشدی: اولاً، محمود ندیم پاشایی شورای دولت ریاسته تعیین ایتمشدی. کوز بویامق قبیلندن حسین عونئی پاشایه سرعسکرلکی، مدحت پاشایه ده عدلیه نظارتتی توجیهده فائده کورمشدی. پاشاده صافدل کورونیوردی آما، ایشنه کلن مسئلهلرده اطرافنه سزیدیرمهدن دکمه دیپلوماتلردن دهاحساس اولیویریوردی. سلطان عزیزک صوگ توجیهلرنده قوتلی بر اینجه لکله حرکت ایتمک ایستدیکی بسببلی ایدی: خنکارز یاده مغرور اولدیغی شوکت وعظمتی صارصیلمامق ایچون، اولو اورنا یورویوب کیتمه مکه قرار ویرمش کورونیوردی. مقصدی آشکار ایدی: مخالفتی قیرمق ایستیوردی. ایکی طرفک کوکلنی یاپارکن آرزو واراده سنی طائلیقله انفاذ ایتدیرمشدی. طبعی، (هرسک عصبیانی ایچون بر هفته لئق بر مسئله در.) دینن محمود ندیم پاشایی شورای دولت ریاستنده دوردیره جق دکلدی. اولا شویله بر افکار یوقلامشدی. سس صدا چیقمادیغنی کوروب آکلانجه، ندیم پاشایی صدراعظم یاپمای قارالاشدیر. مشدی. اوچ بش کون کچمه دن اوده اولیویرمشدی.

محمود ندیم پاشانک صدراعظم اولدیغنی ایشیدنلرک حیرت پارمقلری اغزلرنده قالمشدی. مدحت پاشا، سلانیکده آنجق اوچ آی والیلک یاپایلمشدی. برکون آکسزین عزل ایدیلرک استانبوله جلب اولونمشدی. پاشانک بر قزاجی یوقدی. طوبقپوده کی کوچوک کوشکی اطرافنده یکی باشدن اراضی تأمین ایدرک زراعت وسبزه جیلکه مشغول اولمقدن باشقه چاره سی قالمشدی. تام بر بچق سنه معزول قالمش، چوق صیقندیلر چکمشدی. عالمه سی ده قالا بالقجه ایدی. ایکی حرمی وچوجقلری واردی. یوسف واحمد آغار پاشایی ترک ایتمه مشلدی.

مدحت پاشانك بر قاج جاريه چكي ده و اردی . بونرك اعاشه لری بر قاج بيك
غرو شلق معزوليت معاشيله قابل اولامايوردي . مدحت پاشانك بر بچق سنه
معزول قالارق استانبولده بولونماسی چوق ايشنه يارامشدي . عالی پاشا
زماننده چیل يا وروسي کبی داغیلان يکی عثمانيلر جمعیتی خيلى دن خيلى به
قوتله تمشدي . جمعيته يکی باشدن دکرلی علما و مشايخ طاقی ده کير مشلردی .
فضله اولارق مدحت پاشا ، دو قنور (قاپوليون) و ولی عهد مراد
افدينك صرافي (خرسناکی) افنديلرله مناسبتي ايلروله تمشدي .
کرچه ، بويه شيلرله علناً مشغول کورونمک ايسته ميوردي . ولکن ،
اطرافنده کی کنج منورلری خفيجه مراد افندي ايله آکلشديرمايه
صاواشيوردي . پاشانك امیدی ، سلطان عزيزده دکلدی . مراد افندي ده
ایدی . نه کليرسه ولی عهددن کله چکدی . عبدالعزيز خان کون
کچدکجه آلوب ويريوردي . خنکار نه دن سوکرا پاشانی خاطر لامشدي .
بر بچق سنه ده بر کره خاطرینی صورديروب کوکلنی اولسون
آلمانی خاطر لامامشدي . ذاتاً طبع هايونی اويله ایدی : مشکل آنرده
يا حسين عونی ويا ، مدحت پاشانی اله أمق ايسته يوردي . البت ايسته يه رنك
يا ميوردي . دكيزه دوشه نك ييلانه صاريلاجفنی سويله دکلری کبی ،
عبدالعزیز خان ده ، تام بوغولاجفنی زمان ييلان بيلدکلرينه صيقي صيقي به
يا پيشيوردي . ايسته سوک دفعه ده بويه پامامشمیدی ؟ نتیجه نه اولمشدي ؟
مدحت پاشا عدليه ناظر لغنه ، حسين عونی پاشا سرعسكر لکه کتير يلمشردی .
آما ، محمود نديم پاشا ينه بر قولاینی بولوب حسين عونی پاشایی
(بروسه يه) آتمشدي ؟ بو کيديشاه کيم بيلير مدحت پاشانك باشنده
نه لر کله چکدی . پاشا متوکل ایدی . آلتنك قاره يازيسي نه يسه طبيعی

اوفنده کوروب چکجکدی. بو دورده موقعه امین اولهرق آسوده
چالیشه بیلین بر وزیر کوستریله بیلیری ایدی ؟
مدحت پاشاکون کچدکجه متأثر اولیوردی. مملکت بیتوب پریشان
اولمده ایدی. هر سکه آلو باجایی صارمشدی: زواللی مملکت جایر
جایر یانیوردی. بلغارستان قانلی اختلالره نامزددی. روسیه سفیری
ایفاتیسف صدراعظم محمود ندیم پاشایی آوجنک ایچنده طوتیوردی.
انگلتره وفرانسه نك عثمانلی دولتی مالیه سنه اعتادی قالمامشدی. مشهور
(غلا دستون) انگلتره ده عثمانلیلر علیهنده کی دشمنلغنی هر وسیله ایله
کوستری یوردی. مدحت پاشانک لندن نه کله بیلیردی ؟ مملکتده کی
خرستیان اقلیتلر حیاتلر نندن امین دکلردی. محمود ندیم پاشا کلنمه یوب
کیسه سفی شیشیرمه که باقیور، عبدالعزیز خان ده نفس آلمادن خزینه دن
باره چکیوردی. بو کیدیشک چیقاری کله یه جکی محققدی. دولتک
خزینه سی باتی روزکارینه قارشی (طناز) کبی صاورولیوردی.
مدحت پاشا یمکدن سوکره حرمه اوغرامایه لزوم کورمه مشدی.
ایکی اوچ هفته دن بری، سلاملقدمه بر باشنه قنایه لردن برینه یا کلا یارق صیق
قهوه ایچوب چوبوغنی پوفور داته رقدن شو ایشلرک انجامنی دوشونیوردی.
استانبولک تام کوبک یرنده او طور دینی ایچون مسافر لری اکسیک
اولیوردی. مطلق هر آقشام یاتسودن اول بر قاچ احبابی کلیوردی.
عدلیه نظارتنه تعیینی اوزرندن آیلر کچدیکی حالده مابین هایونه دعوت
ایدیلرک حضوره قبول بیله ایدیله مشدی. ذاتاً بوکا نه لزوم واردی.
محمود ندیم پاشا صدراعظم ایکن البت کندیلیری بر کولکه کبی قاله حق
ایدیلر. حرکتسز بوستان قورقولقلرندن فرقلیمی واردی ؟ آه ،
نه اولورسه شو جانم مملکتده اولیوردی.

کیدن یردها کیری کلیوردی ؟ سنه لردن بری قوجه عثمانلی
اولککسند، بر پادشاهله خاص قولی محمودندیم پاشا خارووروب خارمان
ساوورییورلردی. قره طاغ بیله حربه حاضر لانیوردی. حسین عون
باشانک (نیش) و (ویدین) طرفلرینه سوق ایتدیکی عسکر باره به محتاجدی.
کرپیچ داملری آلتنده (تزهک) دو مانلرینه کوکس و یروب بردقیقه جق
اولسون راحت یوزی کوره رک کنیشجه نفس آله مایان بختسز آنادولی
وروم ایلی اوشاقلری، سرحدلرده آچلقدن ایکلیورلردی. متحمل،
صیرت لرینه کییه جک کوملککریله آیاقلرینه کچیره جک دونلری یوقدی.
سرایدن صرف نظر ای دیلسیندی. محمود ندیم باشانک بیله قوناغنده بر
قوش سودی اکیسکدی. بویله می اولسی لازمدی ؟

قراکلیق سوقاقلر شه باشلرنده آچ کوبکلر آچی آچی اولیورلردی.
پاسبانلرک قالین صوبالری طاشلر اوزرینه چاربارق صاغیر عکسلرله
ایکلیوردی. ساعت بره یاقلاشیوردی. مدحت باشانک اوستی اوستنه
ایکی و بعضاًده اوچ قهوه آلتق عادتیدی. هنوز ایکی کنیش فنیجان
آلمشدی. اوچنجی بی کتیرمه سنی یوسفه تنبیه ایتمشدی. احمد آغا
سوقاق قابوسی یاننده کی او طه سنده تجارت ناظری سعدالله بکک آغاسیله
اسقامیل اوینیوردی. قیو چالینمشدی. قیوی یوسف آغا آچمشدی.
یوسف آغا قوناغه کلنلرک بیوک کوچوک هپسنی طانیردی.

ذاتاً مدحت باشانک طوبقبودن طاوشان طاشنه نقل ایتمه سی سبیلرندن
بری ده، یارانلی ایله وقتلی وقتسز کوروشوب قونوشه بیلیمک آرزو -
سندن دی. قیوی جالان علمادن شروانی زاده خلوصی افندی ایدی
احمد خلوصی افندی مدرسه لرده زیاده نافذدی. منور ذاتدی. مدحت

باشانك مشروطيت اداره تلقيناتى كامل اوله رق قاورامشدى . ذاتاً
ايكى كون باشابى كورمه دن اوله مزدى . سوزى صحبتى يرنده يدى .
مدحت باشانك بغداددن عودتندن برى درت سنه اوليوردى كه ،
احمد خلوصى افندى مشروطيتچيلرك ارگانى آراسنه قالمشدى . احمد
آغا نجره دن باقره رق قپويه سكيرتمشدى . خلوصى افندى كوله رك صورمشدى :

— كيمسه وارمى ؟ پاشا حرمده دكل يا ؟

— سلامت — اوچنجى قهوه سنى ايجيور افندى حضرتلرى .

خلوصى افندى مدحت باشادن مساعده آراتمايه لزوم كورمه دن
ايجرى كيرمشدى مرديوان باشنده قالوشلرني چيقارمشدى . ديوانخانه ده
اصلامبه يانيوردى . ايشينى مرديوانك اوست باشنه قدر ايريشيوردى .
افندى او كه دوشمشدى . يوسف آغا آر قه سندن يوريبوردى . مرديوه نلرى
چيقيورلردى . مدحت پاشا ، قاپونك چالنديغنى ايشيتمشدى . مسافر
كلديكنى آ كلامشدى . قاپوليون افندى ايله مراد افنديك صرافى
خرستاكى بى بكليوردى . آياغه قالمشدى . قپو آچيلديغى زمان ،
شروانى احمد خلوصى افنديك شن بوزى كورونمشدى . پاشاتا ترلرينك
زياده اولديغى بو آقشام محبتله سوديكي افنديك زيارتنه ممنون اولمشدى .
خلوصى افندى ائنى كو كسنه باصديرارق : — سلام عليكم . ديه
ايلرله مشدى مدحت پاشا ايله قارشيلقلى سديره يانلامشلردى . مدحت پاشا :
— مرچبا . مير محترم . ديه رك حال خاطر صورمشدى . يوسفك
كتيرديكى تازه قهوه لرى اچمكه باشلامشلردى . شروانى ، مدحت پاشابى
كدرلى كوريبوردى . كيم بيليرينه نه يه اوزولمشدر . دييوردى .
مدحت پاشا :

اين ايتدكزده ، تشريف بيورديكز . بو آقشام خيلى صيقلمقده يم .

آلتش خانہ لی بر قریہ دن ظہور یافتہ اولان ہر سگ فسادی، روم ایلی بی
صارمق استعدادی آلدی. آزعیرت و ہمت صرفی ایلا و کتہ کیلہ بیلیرایدی.
سن سویلہ بنم میرم . بو نہ خالدن ؟ حثیت دولت ، برباد و منکسر
اولدی. اغناتیہ فنک رأی خودی و توصیه سیلہ حرکت ایدوب دوریورلر
بو نیجہ مصائب نا کافی ایمشجہ سنہ (ندیم خاص) دیون عمومیہ فائضلرینی
توقیفہ قانقیشدی . اوروپا عنندنہ قدر حکومت بر پارہ یہ نزل ایلہ دی.
ہمان جناب رب متعال انجامنی خیر ایلہ یہ . دیدی. احمد خلوصی افندی
بونلری شہہ سز بیلوردی . اودہ ایشیتمشدی . پاشایہ درد یانوب
تسلی آرامایہ گلشدی . ایچنی چکدی :

— بر ایو بیلورم . پاشا حضر تلری . آلدن نہ کلور ؟ سزلر
بور تہ فتور کتور رسہ کز ، بزکہ ، علما قحظندہ استانہ دہ قاضی عسکر
پایہ لوسی صاییلورز . نہ ایلہ مکہ قدر تمز اولور ؟ شیخ الاسلام
حسن فہمی افندی کہ ، روز شب ندیمک ہم دمیدر . علما کیمہ سوز
کچورہ بیلور ؟

— واحیفا کہ اویلہ . افعالندہ ذرہ مسئولیت دویمانان صدراعظم
دیلہ دیکی وجہلہ حرکتدہ فاعل مختار بولنورسہ ، البت بویلہ اولور . بنم
میر محترم . بر ساعتدر مناسب خط حرکت تأمل ایدوب دوریوروزہ
بو کیدیشلہ استعفا ایدہ رک عدلیہ دن افتراقم مقرر در . باقالم مقدر نہ
کوسترر ؟ بکا اویلہ کلیور کہ ، افندمز ، حضور لرینہ دعوتلہ نظارتدن
اعتذارم اسبابنی آراشدیر اجددر .

— حق الانصاف بویلہ اولمق کرک . آما ، ظن ایلہ ہم هیچدہ .
صدراعظمک بر اہلی وارسہ اودہ حسین عوننی پاشا کی رفاقتکزدن
خلاص بولمقدر . حتی ، ممنون ومنشرح اولورلردی . صائیرم .

مدحت پاشا اوکنه باقرق دوشونجه به دالمشدی . شروانی خلوصی
افدینک سوزلری هیچ دهه یا بانه آتیه مزدی . مدحت پاشا عدلیه نظارتدن
استعفا ایدر سهیدی ، کیمه تاسا اولوردی ؟ بادشاه اورالرده اولمقی
محمملدی؟ محمود ندیم پاشا عرض ایده جک ، خنکارده جلالانهرق:
— بر مناسبتی بول . دیبه قاشلرینی چاتوب یوزینی دیواردن
یا کادوندیرم جکدی . بو محققدی . حالبوکه مدحت پاشا سرایدن دعوت
بکلیوردی . چاغریله دن کیدر سهیدی ، کندیلکندن برشی آچامازدی .
بادشاه صوک کوندرده نفسنه چوق عظمت کتیرمشدی . وکلایی
قارشیسندنه اوطور تمایوب آیاقده طوتدینی اکثریا واقع اولیوردی .
حضور شاهانه ده سؤال ایدیلن مواددن بحث ایدیله مک اقتضا ایدردی .
بو تقدیرده اومدینی کبی حرکت ایدمه مک واردی . حالبوکه سلطان
عزیز کندیسینی چاغریوب ده بردفعه ، نه ایچون استعفا ایتدیکنی صورده .
جق اولورسه ، مدحت پاشانک سویله به جکی چوق شیر بولنوردی . خنکارده
ایسته مه دن دیکله مه به مجبور اولوردی . نه اولورسه اولسوندی . مدحت پاشاه
بر کره ایچنده کیلری بادشاهه صایوب دو کمک ایستیوردی . اعتبار ایدوب
ایتمه نه اونک بیله جکی شیدی . ایسته خلوصی افندی یوره کنه
برشبه دوشورمشدی . یا عبدالعزیز خان آدیرمایوب کچیور سهیدی ،
او زمان نه اولاجقدی . مدحت پاشانک قرار ویردیکندن دونمک
عادتیی یوقدی . عنادچیلانی مشهوردی . هرشیده کندندن یوکسک
فکر و مطالعه درمیان ایده بیله جک اولانلرک وجودینه قائل دکلدی .
علم و عرفانیله کورکوسنه آشیری اعتمادی واردی . بوده کندینک
کندیسینی حقنده کی کوروشی و تلقیسی ایدی . بویله ایکن ، احمد
خلوصی افندی به حق و بریوردی . شروانی ، حاجی خواجه آدمی

آما، محق و منطقی سویلیوردی . مدحت پاشا اندیشه ایله میریلداشمشدی :
— مطالعه کزه اشتراك ایدرم ، میرم خلوصی افندی حضرتلری .
مسلك و مشوارم سزجه اوتهدنبری معلوم اوله کیشدر : درید و برید
و شکست و بیست . نه اولق احتمالی واردر ؟ قرارم قطعیدر محترم افندم
حضرتلری .

— قورقارم ملك و ملتته ضرری دو قونور . شونك شوراسنده
هیئت و کلاده بر وزیر عالی همت وار ایدی . اودخی منکسر آ تباعد
ایتد کده ، عاقبت حال و خیم اولق مقدردر . ربمذتعالی نك کمال حکمتشدن
سؤال اولونه من . خیلی زماندر کشتی دولت بر کردباده سوق اولنیور .
مرسای سلامت تقدیر ایدیله مشمی ؟ نه در ؟ استغفرالله العظیم ...
مدحت پاشا چبوغنك کهربا آغزی ایله اوینیوردی . جواب
ویرمشدی :

— اول امرده بر تجربه مراننده یز . آندن صکره ایجابی تأمل
ایدیله بیلیر ذهابم وار . وشاورهم فی الامر .. البت استشاره ایدر
اطرافلیجه سویله شورز . صحیح ، معلوما تکنیز یوقدر . صانکه معلومکنز
اولمش . آز اول ولی عهد مراد افندی حضرتلرینک طیبیلری ایله
صرافلرینی بکلیرورق چوق کچمز کلورلر صانیرم . حضور کزله آنلرده
تنور ایدرلردی . ضیا بك بشکطاشده حمام صیره سنده (اجزا خانه
عثمانی) یه دو قونور قاپولیونه خبر بر اقدی . بو آقشام یاتسودن اول
تزدمنه کله لری مقدردر .

شروانی خلوصی افندی بر دفعه یرندن قیلداشمشدی :
— اجزا خانه یه آچیقجه خبر بر اقالری حذر ایدیلور احوالدن

دکلی ؟ بر احتیاط سز لقدن بیک فلاکت کلک تحت احتمالده اولدیغنی
تأمل بو یوره مدیلرمی دیرسکیز؟

مدحت پاشا خفیفجه کولمشدی :

— تلاشه نه لزوم میرم ؟ تعلیمات ویرهن بالذات نم . بورتبه
تجربه ونقصانمز اولماسه کرک . اندیشه بیوریله سون . بینهماده پاروله
واردرکه قاپولیوندن باشقه سنه معلوم دکلدنر .

— بر آز انشراح بولدم . اعظام ومبالغه طبع خلافی ایسه ده
اورکهمدم دیرسه م خلاف سویله مش اولورم .

— رفعت پاشا زاده رؤف ایله اسماعیل حقی کلورلرمی بیلمم .
ظاهر اونوده جقدق . کورجی شریف افندی حقنده تنور وارشا کزه
مفتقرم . قولنده صدق و کذب نه درجه لرده در ؟ بر قهرمان ذات
کی ظواهری واردنر .

— زهار افندمز ، اقضای املی فروه بیضایه بر آن اول
قاوشمقدر . شهزادگان مصاحب لرندن صاییلور . فصیح الکلم
وجریزه لیدر . و لکن ، ریا کارک بریدر . ذره سر تودیع ایدیه من .
سوق حمیله حرکت ایتمکدن زیاده سائقه منفعتله ایش یابار .

مدحت پاشا صقاللرنی قاریش دیره رق باشی اوکنه اکمشدی . کورجی
شریف افندی بی جمعیه آلق ایستوردی . ایلرده ، شریف افندیدن استفاده
بکله نه جکنی تخمین ایتمشدی . احمد خلوصی افندینک یا کاش سویله مک
احتمالی یوقدی . چونکه محلف ایدی . خلوصی افندی ، مدحت
پاشانک جواب ویرمه سف بکلوردی . عجله سوقاق قاپوسنک چالندیغنی
ایشیتمشلردی . پاشا شروانی نک کوزلرینه باقرق مرله اتممشدی :

— آنلردنر بو کلنلر .

مدحت پاشا قاپولونله صراف خريستا کی بی قصد ایدیلوردی. وقت اېی
کچمشدی. نره ده بیه ایلرده گوشه باشنده کی مسجدده یاتسو او قونا جتدی.
احمد آغا آقشامدن تنبیلی ایدی. ذاتاً اخطار ایتمه کده لزوم یوقدی.
وظیفه سنی ایجه بیلوردی. دو قنور قاپولونی ایکی سنه اولندن طانیمشدی.
بر دفعه سنده نامق کمال بکله کلرک بوتون بر کیجه طوب قبو خار جنده کی
کوچوک گوشکده قالمشردی. ایرتسی صباح سحر وقتی چقبوب کیتمشلردی.
مدحت پاشا ایله خلوصی افندی مردیوه نلردن کلن آیق سسلرینه
قولاق ویریلوردی. احمد آغاک :

-- پاشا افندمز، انتظار بویوریلورلر. دیدیکنی ایشیدیر کی
اولمشلردی. مدحت پاشا تکرار لامشدی :

-- آنلردر. هله کله بیلدیلر. حضور کز مطلوبدن اعلا اولدی.
نه دیهیم؟ قبو آچیلیرکن، عدلیه ناظری مدحت پاشاده قیام ایتمشدی.
دو قنور قاپولون :

-- بونسو آسون آتس. دییه کوله رکدن مدحت پاشانک النی
صیقمشدی. صراف خريستا کی آزار قاسندن کلیلوردی. قاپولون احمد
خلوصی افندی ایله سلاملا شیرکن، خريستا کی اکیلرک پاشانک النی
اویتمشدی. تورک تریه سی کورمش بر عثمانلی ایدی. کندندن بیوکنه
ال او بکله حرمت ور طایت ایدلدیکنی بیلوردی. بر گوشه یه ایلیمشلردی.
چوق کچمه دن ضیا بکده کلشدی. بورغون ونشئه سز کورونیلوردی.
ضیا بک پاتسقه مندیله آئنده بریکن ترلی سیلیوردی. کوزلری
پارلیوردی. آکلایشیلان بر قاج دانه آتیشدیرمشدی. ابراهیم آغا
فاقفون تپسی ایچنده آلتی قهوه کتیرمشدی. قهوه لری ایچرکن خوش
بش ایتدیلر. آز سوکره کمال بکده کلشدی.

دره دن تپه دن کوروش دیلر . خرستاکی نشته لی کورونیوردی .
دوقتور قابولون آزدوشونجه لی ایدی . ایکده برده کوزلرینک اوچله
شروانی خلوصی افدینک حرکاته دقت ایدیوردی . دوقتور قابولون
شهراده مراد افندی نام و حسابنه حرکت ایدیوردی . یکی عثمانلیر
جمعیته سکسان دوقوز سنه سندن بری داخل ایدی . جمعیت ایله مراد
افندی آراسنده کی مخبراته توسط ایدیوردی . شروانی زاده رشدی
باشانک صدارتدن عزلی متعاقب ، عبدالعزیزخان ولی عهدی قوربغه لی
دره اوزرنده کی کوشکنده برقامشدی . حسین عونلی باشانی صدارته
تیردیکی کونک ابرتسی ، مراد افندی بی ده یکریمی درت ساعتده
سرای هایونه جلب ایتدیره رک ولی عهد دائره سنه یرله شیریله سفی
اراده ایدوب امنیت آلتنه آلدیرمشدی . ذاتا ، سرایده آریجه برولی
عهد وشهزادکان دائره سی واردی . مراد افندی سکسان درت
سنه سندن صکره تمام آلتی سنه قوربغه لیده کی کوشکنده اقامت ایتمشدی .
افدینک سرایه نقلی ، احرارک ایشلرینه کد وورمشدی . نه کمال
وننده ضیا بکدر مراد افندی بی اسکیمی کبی سر بیستجه کوره بیلوب
کندیسیله مشاوره ده بولمنجه موفق اوله میورلردی . ایشته دوقتور
قابولونک بو جهتدن فائده سی کورلمشدی . دوقتور نه اولور نه اولمز
بر کون پادشاه اولاجق ولی عهدک خفی و محرم ایشلرینه واسطه اولمقدن
چکنمه مشدی . اوله یا ، افندی سلطنته کچه چک اولورسه یدی ،
قابولون افدینک ده قدر اعتباری آرتارق بردن دوبالا اولیویه چکدی .
دوقتور او آنده بر شیر اولیویه چکنی حس ایتیمور دکلدی . آه
بردغه او کونلری کوره بیلسه یدی . دارنیده باشقه ایسته کی قالمایه چقدی .
صکره قابولونک یکی عثمانلیر جمعیته باشقه جه خدمتلی ده کچیوردی .

مسلمان اولیان اقلیتاره منسوب زنکین وصاحب نفوذ چور باجیلری قانون اساسی فکر لرینه اماله ایده رک ایجابنده مظاهرت یعنی آیلوردی . دو قور ، مدحت پاشا و آرقداش لرینک ال و آیاقلری دیمکدی . مدحت پاشا بو کیجه کی اجتماعه زیاده اهمیت ویریوردی : بر دفعه عدلیه نظارتندن قطعی اوله رقی استعفا یه قرار ویرمشدی . استعفانامه سفی بیله یازوب قوبینه سوقمشدی . آز اول احمد خلوصی افندی یه دخی سوبله دیکی کبی اولا جمعیت ارکانه استعفا قرارینی افشا ایده جکدی . نه یایمق لازمه ، متفقاً قرار ویرلمک طلبنده بولونمق ایستیوردی . مقصدینی ، کمال وضیا بکله آچامشدی . اولدرده آز سوکره هر شیئی او کرشمس اوله جکلردی . کیم بیلیر مجلسده حاضر بولونانلر نه قدر حیرت و تعجب ایده جکلردی ؟ مدحت پاشا ، بهالی یه ده مال اولسهیدی ، مملکتی قورتارمق نه یه متوقف ایسه اونی یایمق قرارینی ویرمشدی . حیانتدن واز کلک ایجاب ایتمه بیله پرواسرجه یوروپه جکدی . شونک شوراسنده وطنک باتوپ محو اولسنه نه قالمشدی ؟ آرتق دورمق حیتمسزک اولوردی . مطلق صدارته کچمک ایستیوردی . تاریخه بیوک نام براقق املنده ایدی . هم بونی کندی یاپامازسه ، سوک دقیقه ده باشقه بری چیقوب یایمق محتملدی . اطرافنده منور کنجلر واردی . بونلر مفرط ذکالرینک جزاسنی چکیورلردی . هپسی منکوبدی . تماماً چکمه مزک یوزندن قهره اوغرامشلردی . ریا و تملق ایله بر قبویه انتساب ایده مهملری بیوک قباحترلی ایدی . بر طرفدن بویله اولماسی ده ای ایدی . دنیا اختلال لرینی یابانلر بویله اهمال ایدیلر رک متروک بر اقلمش منور آداملردن باشقه لریمیدی ؟ ایشته تاریخ میدانده ایدی . بونک آردی اوکی نره سندهیدی ؟

مدحت پاشا آجی آجی تبسم ایتمشدی . اوداده کیلرک برشیلر سویله مسنی بکله دکلری حاللرندن آکلاشیلیوردی . پاشانک عصبیتی اوزرندهیدی صراف خرستا کی یوزبیکلرله آلتون صاحبی اولدینی حالده بویله سیاسی اخذ واعطالره ایلك دفعه کیریشیوردی . تلاشلی واندیشهلی ایدی . قهوه ایچرکن آلی تیزه یوردی . مدحت پاشا آیغه قالقهرق دیدی :
-- رفقای کرام حضرائی ! معروضاتمه عطف اهمیت بیورلدیغنی کورمکدهیم . مجبوریت آیمه حاصل اولمشدر . بوروش ایله بعدازین هیئت وکلای حاضره یه تشریک مساعی امکانی مفقود بولدینی آجلدن بوجه معروض تشبیه توسل اولمق مقرردر . صدراعظم پاشا حضر تلرینک [محمود ندیم پاشایی قصد ایدیور .] بر نبذه ده حرکت خود سرانه سنده دوامتی کورمکه کیم اولسه تحمل ایده مزدی .

احمدخلوصی اقدی بوغازینه قدر قیزارمشدی . آز اول استفادان فراغت ایتمه سنی ایما ایله دیکی حالده ، مدحت پاشانک قرارندن دونم دیکی آکلوردی . کندیسنه سوز سویله مک دوشمز ایدی . دیکر لرینک مطالعه لرینی صبر سرزقله بکله یوردی . نامق کمال بک بردن صیجر ایتمشدی :

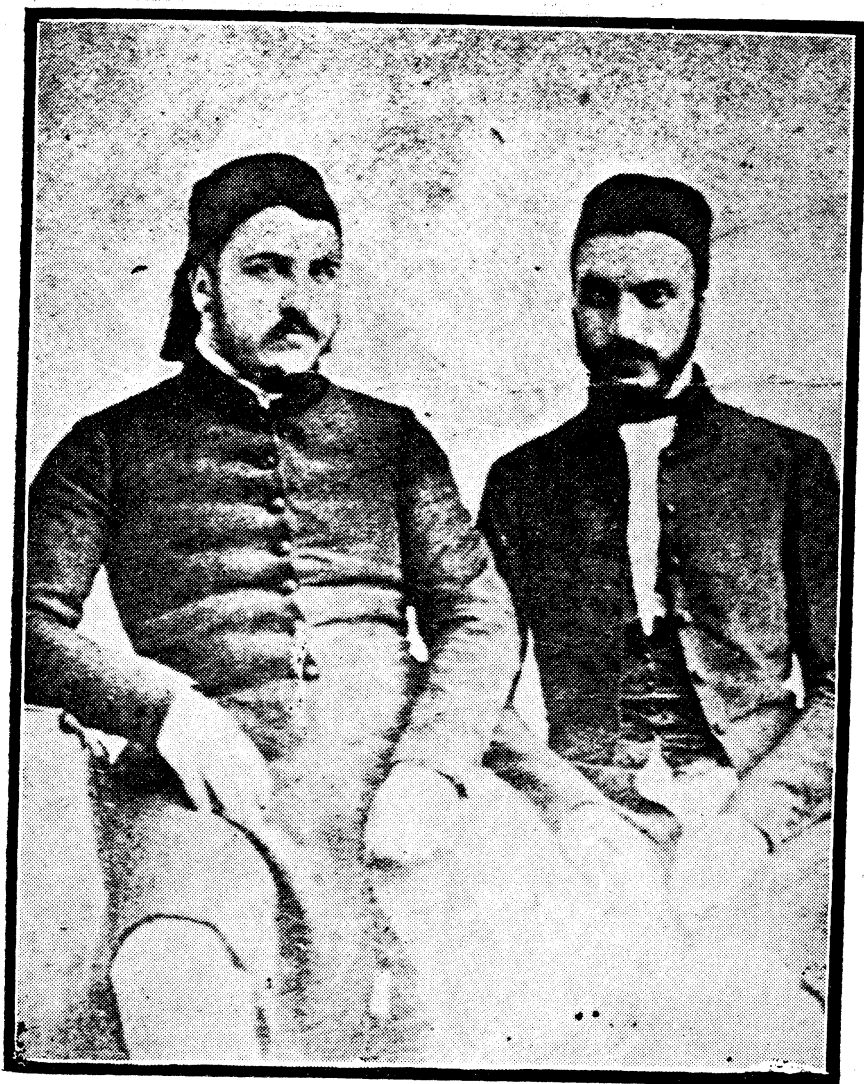
-- نصل ، نه بیورولدی ؟ دیه پاشانک یوزینه باقشدی . ضیا بک زنگی اوچمشدی . دو قنور قابولون صاغ قولاغنی مدحت پاشایه دوغرو چورمشدی . سویله دکلری ای دیگله یوب ایشیتمک ایستیوردی . آلتون باباسی خرستا کی اوکنه باقیوردی . دیشلری ایله بیقلرینی بییوردی . مدحت پاشا نامق کمال بک باقهرق کولومسه مشدی :

-- اوت میرم . استفامز مقرردر . تعجب بیوربله سون . من بعد بو بار مسؤلینه اشتراک تحملی قالمدی . صـانیرم که ، هر سک ،

نوری پاشانک زوجہ سی فاطمہ سلطان

— صالح نؤاد مک قولکسیونندن —

سرور پاشا حباب افندی

— صالح فؤاد بك قولكـيونندن —

حسریه و بلغاریا مسائلی جسم دولتی عن قریب الزمان کرداب فلاکتہ
یووار لایہ جقدر.

نامق کال بک شدتله کوپورمشدی :

— بیہودہ تأثر . مہلکہ آشکارہ طوررکن ، وطنپروران ملت
وامت انکشت حیرت بردہان تماشا کروضعندہ می بولونمالی؟ نہ یازیق؟
صدہزار تأسف کہ صروق حیت الا آن غلیانہ کلہ مکدہ ، کلشنسرای
وطن نالہزارہ چوریلکدہ در . ویل بزراہ کہ ، بر شرزمہ قلیلہ
کردندادہ اتقیاد اولیوروز . اولیوروزہ مادر وطنک امدادینہ شتابدہ
استعجال ایمیوروز . آہ پاشا ، یدی قات جہنمک اسفل السافیندہ
کچسہ یدم دہ سزدن اولسون بو تسلیمیت وشو عجزک اظہارینی
ایشیمہ سہ یدم .

صراف خرستا کی نامق کال بکک حرارتلی مقابلہ سنہ کوز قولاق
کہ سیلمشدی . تیتزہ بہر کدن دیکلیوردی . قابولون افندی نمونیتلہ
صیریتیوردی . احمد خلوصی افندی ضیا بکک (پاشا) قولاغنہ برقاچ
کلہ فیصیلد امشدی . مدحت پاشا اعتدالی محافظہ ایدیوردی . اوصافندن
بری دہ صغوق قانلیغی وسلطان عزیزہ یاقین کبرلی کورونمہ سی ایدی .
حقیقتدہ بویلہ می ایدی؟ اونی ، بر کندیسہ و بردہ یاردن تا کری
بیلیردی . مدحت پاشا قارشیسندہ آیاقدہ دوران کال بکک رعشہ لی
النی طوتہ رق :

— بنم میرم کال بک افندی ، دیدی . . مستریخ اولما کنز تمینسندہ میم .
مقصدہ هنوز عاجزانہ شروع اولوندی . حکایہ حالہ مساعدہ رجا
ایدہ رم . حس ایدیورم کہ ، مدحت پاشا دوروب دورورکن
تیچون استعفا ایدر؟ دیہہ جلہ کزدہ بر عقدہ حاصل اولمشدر .

حقلری درکار اولقله تشریح حال و بیان استقباله شتاب ایده بورم: بوروش
ایله شو ملک قالورمی دیمزسکمز؟ اول امرده خزینه جلیله حال
افلاسه در .

صراف خرستا کی افندینک آتش اوزرنده ایش کبی صیچرادینی
کورولمشدی . قابولیونک تی بکزی کول که سیلمشدی . مدحت پاشا
سکونته دوام ایتشدی :

— اوت میرم . خزینه افلاسه در . ایوم دولتو صدراعظم
پاشا حضرتلری روسیه لو پولتیقه سی یوزندن ملک عثمانی کوندن کونه
تخریب اییدیور . ارباب ناموس فدا کارلق ابراز ایتسه ده تائیری اولمز .
ایشته حسین عونو پاشانک منکویت اخیره سی میدانده طور بیور . سرعسکر
پاشانک بر صوچیمی واردی صانیرسکمز . واسفا که ، غضب هایونی
استجلاب ایدن احوالی (نیش) و (ودین) قلعه لرینی تحکیم وترصین
عزیمی در . روسیه ایلچیمی اغناتیه ف جنا بلرینک توصیه لری وجهله
قرق بیلق سرعسکر مقامندن قالدیریلوب خداوندکار ولایتنه اسرا
بیورلدی .

شمدی ده سفیر حضرتلری دورمایوب صدر اعظمی دیون عمومیه
مسائلی ایله اشغاله توسل ایلیور . بونده دخی مهمجه قصدی عیان اوله
کلشدر . دیون عمومیه فائضلرینک نصفه تنزیل تصوری عبدالعزیزخان
حضرتلری طرفندن تصدیق ایدیلمک ایسته نیور . اکثر اولان انکلیز
و فرانسز دایتر بعدما بو دولته نصل اولوب ده اعتماد ایده بیلیرلر ؟
شو عظیم مسئولیتلره مدحت تحمل ایده بیلورمی ؟

مدحت پاشا چو غنک لوله سنه دولان کوللری فیسکه له یرک داغیدوب
اوکنده کی طبله یه سیلکمشدی . اوداده کینر دوشونجه یه وارمشلردی .